

Cuntas Leithreasa 2024

Vóta 45

Breisoideachais agus Ardoideachais,
Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 45, ceanglaítear orm gach bliain an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú, agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste lena iniúchadh.

De réir an cheanglais seo, réitigh mé an cuntas atá ar ceangal ina sonraítear an méid a caitheadh sa bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2024 do thuarastail agus costais Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta, lena n-áirítear seirbhísí áirithe a riar an Oifig sin, agus chun íoc as deontais.

Cuirtear olltoradh an chaiteachais i gcomparáid leis na suimeanna seo a leanas:

- arna dheonú ag Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa 2024, lena n-áirítear an méid a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí-i-gcabhair do chaiteachas don bhliain, agus
- soláthar do sheirbhísí soláthair chaipitiúil in 2024 as leithreasaí 2023 nár caitheadh faoi na socruithe iarchurtha maidir le tabhairt suas arna mbunú le halt 91 den Acht Airgeadais 2004.

Tá barrachas €16.252 milliún, lena n-áirítear €10.123 milliún ó leithreasú breise i bhfáltais cúnamh, faoi dhliteanas a thabhairt suas don Stáitchiste.

Cuimsítear an ráiteas maidir le beartais agus prionsabail chuntasaíochta agus nótaí 1 - 6 mar chuid den chuntas.

Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta

Na beartais chuntasaíochta chaighdeánacha agus na prionsabail chuntasaíochta chaighdeánacha chun cuntais leithreasa a tháirgeadh, mar a leag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin amach i gCiorclán 20 de 2024, agus na hathchóirithe tuairiscithe airgeadais a tugadh isteach i gCiorclán 23 de 2023, cuireadh i bhfeidhm iad agus an cuntas á ullmhú. Áirítear leis sin cur i bhfeidhm roinnt Caighdeáin Chuntasaíochta de chuid an Rialtais Láir (CGAS) a tugadh i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2024.

Mar chuid den aistriú chuig tuairisciú carntha níos leithne bunaithe ar chaighdeáin Idirnáisiúnta, tá nótaí leis an gcuntas leasaithe chun Caighdeáin Chuntasaíochta an Rialtais Láir a chur i bhfeidhm. Tá na beartais agus na prionsabail Chuntasaíochta nuashonraithe chun sonraí a sholáthar maidir leis na hathruithe seo, agus i gcás inar féidir iad a úsáid, tá na comparáidí athluaite chun é seo a léiriú.

Leithdháileadh costas

Cuireann an Roinn Oideachais agus Óige seirbhís chomhroinnte ar fáil don Roinn seo le haghaidh roinnt feidhmeanna corparáideacha a bhfuil leithdháileadh costas comhaontaithe curtha i bhfeidhm ina leith. Níl sócmhainní seasta ag an Roinn seo agus tá sócmhainní a úsáideann an Roinn seo faoi úinéireacht agus faoi rialú na Roinne Oideachais agus taifeadta sa chuntas leithreasa do Vóta 26. Tá muirear dímheasa barúlach curtha i bhfeidhm sa nóta glanchaiteachais ar sheirbhísí gaolmhara chun úsáid na sócmhainní seo a léiriú.

Ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais

Freagracht as an gcóras rialaithe airgeadais inmheánaigh

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, admhaím an fhreagracht atá orm a chinntiú go ndéanann an Roinn córas éifeachtach rialaithe airgeadais inmheánaigh a chothabháil agus a oibriú.

Feidhmítear an fhreagracht seo i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil dom agus mo chuid oibleagáidí eile mar Ard-Rúnaí. Chomh maith leis sin, ní féidir le haon chóras rialaithe airgeadais inmheánaigh ach dearbhú réasúnach seachas dearbhú iomlán a thabhairt go ndéantar sócmhainní a chosaint, idirbhearta a údarú agus a thaifeadadh i gceart, agus go ndéantar earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha a chosc nó go mbraithfí iad go tráthúil. Is próiseas leanúnach é an córas rialuithe airgeadais inmheánacha a choinneáil agus coimeádtar athbhreithniú leanúnach ar an gcóras agus ar a éifeachtúlacht.

Seirbhísí comhroinnte

Baineann an Roinn seo leas as socrú seirbhísí comhroinnte leis an Roinn Oideachais agus Óige i leith roinnt réimsí gnó agus corparáideacha. Tá na sonraí sonracha do gach réimse leagtha amach i meamraim tuisceana ar leithligh.

Cuirtear seirbhísí Párolla agus Acmhainní Daonna ar fáil trí shocrú seirbhísí comhroinnte leis an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte.

Braithim ar litreacha dearbhaithe ó Oifigeach Cuntasaíochta na Roinne Oideachais agus ó Oifigeach Cuntasaíochta na hOifige Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte ina ndeimhnítear go bhfuil na rialuithe cuí á bhfeidhmiú agus seirbhísí comhroinnte á soláthar don Roinn seo.

Comhlachtaí faoi choimirce

Déanann aonaid ainmnithe laistigh den Roinn faoi stiúir Príomhoifigigh le tacaíocht ó rannáin ábhartha eile ar fud na Roinne maoirseacht ar chomhlachtaí faoi choimirce agus ar bhonn seirbhísí comhroinnte ó Aonad Rialachais Earnála na Roinne Oideachais. Tá an tseirbhís seo i mbun a haistriú ón Roinn Oideachais agus Óige chuig an roinn seo agus táthar ag súil go mbeidh sí críochnaithe faoi 2025.

Is é bunús reachtach an chomhlachta a chinneann

- an caidreamh leis na comhlachtaí faoi choimirce.
- na ceanglais atá leagtha amach sa Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit mar atá foilsithe ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

Oibríonn an Roinn lena comhlachtaí faoi choimirce lena chinntiú go gcomhlíontar na coinníollacha maoirseachta atá leagtha amach sa Chód Cleachtais agus go bhfuil comhaontuithe láidre seachadta feidhmíochta, nó a gcomhaontuithe, i bhfeidhm le gach comhlacht. De réir mar is cuí, cinntíonn an Roinn go ndéantar maoluithe teoranta ó thaobh ama nó maoluithe iomlána ó ghnéithe den chód cleachtais a chomhaontú agus a dhóiciméadú chun a riachtanais ‘comhlíonadh nó míniú’ a chomhlíonadh. Soláthraíonn an cód cleachtais do phlean corparáideach ilbhliantúil agus plean gnó bliantúil. Leis na pleananna seo, is féidir straitéis fhoriomlán chorparáideach agus tosaíochtaí bliantúla a fhorbairt agus a chomhaontú leis an Roinn, faoi seach

Le linn 2024, lean an Roinn lena próiseas athbhreithnithe foirmiúil lena n-áirítear comhlánú ‘tuairisceáin dearbhaithe comhlíontachta’ (CAR). Tugadh faoin athbhreithniú seo chun cabhrú le dearbhú maidir leis an méid a chloíonn comhlachtaí neamhthráchtála na Roinne le croí-chomhpháirteanna an chóid chleachtais agus ag an am céanna dearbhuithe a sholáthar maidir leis an méid atá na comhlachtaí ag comhlíonadh oibleagáidí rialachais agus reachtúla atá ag teacht chun cinn. Úsáidtear an t-ábhar rialachais a bhailítear ó CAR freisin chun cur ar chumas na Roinne cur chuige a mheas maidir le cláir oibre rialachais sa todhchaí.

Laistigh den earnáil ardoideachais níos leithne, tá cóid chleachtais earnála atá ailínithe le creataí sonracha reachtaíochta agus rialála na n-ollscoileanna agus na n-institiúidí teicneolaíochta i bhfeidhm. Tá an t-athchóiriú ar shocruithe rialachais institiúide laistigh den earnáil ardoideachais leagtha amach san Acht um Údarás um Ard-Oideachas 2022.

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Tá timpeallacht rialaithe ina bhfuil na heilimintí seo a leanas i bhfeidhm.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal na bainistíochta le cuntasacht chomhfhreagrach.
- Tá socruithe tuairiscithe curtha ar bun ag gach leibhéal inar sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais.
- Tá nósanna imeachta foirmiúla curtha ar bun chun teipeanna suntasacha rialaithe a thuairisciú agus chun gníomh ceartaitheach iomchuí a chinntiú.
- Coiste Iniúchta chun comhairle a chur orm maidir le mo chuid freagrachtaí a chomhlíonadh maidir leis an gcóras rialaithe airgeadais inmheánaigh.
- Tá nósanna imeachta do na príomhphróisis ghnó uile doiciméadaithe agus tá córais i bhfeidhm chun sócmhainní a chosaint.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistíochta

Tá creat nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú rialta bainistíochta i bhfeidhm lena n-áirítear leithscaradh dualgas mar aon le córas tarmiligin agus cuntasachta.

- Tá córas buiséadaithe iomchuí ann le buiséad bliantúil a choinníonn an bhainistíocht shinsearach faoi athbhreithniú.
- Déanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha airgeadais tréimhsiúla agus bliantúla a léiríonn feidhmíocht airgeadais i gcoinne réamhaisnéisí.
- Oibríonn córas bainistíochta riosca laistigh den Roinn.
- Bhfuil córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a chinntiú.
- Tá treoirlínte rialaithe infheistíochta caipitil agus disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadail ann.
- Cinntíonn an Roinn go bhfuil fócas cuí ar dhea-chleachtas i gceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhlíonadh na dtreoirlínte ábhartha a chinntiú.

An Coiste Iniúchta agus Iniúchta Inmheánaigh

Tá feidhm iniúchta inmheánaigh ag an Roinn le pearsanra atá oilte go cuí, le tacaíocht ó sholáthraí seirbhíse seachtrach, a fheidhmíonn de réir cairte scríofa. Tá a cuid oibre bunaithe ar anailís ar na rioscaí atá os comhair na Roinne agus tá a plean iniúchta bliantúil, arna fhaomhadh agamsa, bunaithe ar an anailís seo.

Tá sé mar aidhm ag an bplean iniúchta inmheánaigh, arna mhaoirsiú ag an gCoiste Iniúchta Inmheánaigh agus arna fhaomhadh ag an Ard-Rúnaí, príomhrialuithe na Roinne a chlúdach ar bhonn rollach thar thréimhse réasúnta. Críochnaíodh ceithre iniúchadh agus athbhreithniú comhairleach in 2024. Ag eascairt as na hathbhreithnithe a rinneadh, cuireadh roinnt moltaí iniúcháireachta i bhfeidhm chun rialuithe a neartú agus chun dearbhú níos mó a thabhairt maidir leis an gcreat rialachais agus an córas rialaithe inmheánaigh atá i bhfeidhm laistigh den Roinn.

Is é ról an Choiste Iniúchta ná athbhreithniú córasach leanúnach a sholáthar ar an timpeallacht rialaithe agus ar nósanna imeachta rialachais thar gach réimse gníomhaíochta a bhfuil an Roinn freagrach astu. Tacaíonn an Roinn seo leis an gCoiste Iniúchta i gcomhlíonadh a fhreagrachtaí, tá meas aici ar a neamhspleáchas agus geallann sí dóthain acmhainní a chur ar fáil chun cur ar chumas an Choiste Iniúchta a fheidhmeanna a chomhlíonadh i gceart.

Ciste Sóisialta na hEorpa

Tá Aonad Tacaíochta an Chiste Sóisialta Eorpaigh agus an Chiste Domhandaithe Eorpaigh laistigh den Roinn seo freagrach as beartas agus bainistíocht Chiste Sóisialta na hEorpa (CSE) 2014-2020 agus Chiste Sóisialta na hEorpa Plus (CSE+) 2021-2027 in Éirinn, lena n-áirítear próiseáil éileamh.

Tá Údarás Iniúcháireachta (AA) an CSE/CSE+, rannóg laistigh d'Aonad Iniúcháireachta Inmheánach agus AE na Roinne Oideachais, freagrach as iniúchadh a dhéanamh ar na cistí seo agus tá sé neamhspleách ó thaobh feidhme de ar Aonad Beartais agus Oibríochtaí CSE agus CECD na Roinne seo, agus ar Údarás Bainistíochta agus ar Fheidhm an Údaráis Deimhniúcháin/Chuntasaíochta CSE/CSE+.

Oibríonn na hiniúcháirí faoi údarás díreach an Aire Caiteachais Phoiblí, Seachadadh agus Athchóiriú an Phlean Forbartha Náisiúnta i gcomhréir le téarmaí IR Uimh. 681/2023 agus 694/2023 agus i gcomhréir le cairt scríofa an AA é féin. Tuairiscíonn an AA do Choiste Iniúcháireachta na Roinne seo agus don Choimisiún Eorpach maidir le seoladh a chláir iniúcháireachta.

Soláthar

Tá sonraí faoi dhá chonradh neamhiomaíocha curtha ar fáil ag an Roinn. Baineann ceann de na conarthaí sin leis an Roinn í féin, mar atá leagtha amach sa tuairisceán bliantúil de réir Chiorclán 40/02.

Neamhchomhlíonadh rialacha soláthair

Sa bhliain 2024, chomhlíon an Roinn na treoirínte seachas dhá chonradh os cionn €25,000 (gan CBL san áireamh), arb ionann iad agus €729,483 san iomlán, mar a leagtar amach thíos.

- Sháraigh conradh a fuarthas trí chomhaontú creatlaí il-sholáthraithe OGP le haghaidh gnó, bainistíochta agus tacaíochta TFC a luach conarthach faoi €505,869 mar gheall ar an ráta caiteachais agus úsáide faoin gconradh a bheith níos airde ná mar a bhíodhas ag súil leis ar dtús mar gheall ar acmhainní breise a bheith ag teastáil i roinnt tionscadal. Bronnadh an conradh, atá imithe in éag anois, ar dtús i mí an Mheithimh 2022 ar feadh téarma dhá bhliain le rogha síneadh ama a chur leis. Nuair a shroich an conradh a uasluach, bhí gá le próiseas tairisceana nua agus dámhachtain an chonartha. Chlúdaigh na costais bhreise an tréimhse idirthréimhseach idir soláthraithe i roinnt tionscadal.

- Cuireadh conradh cúig bliana i bhfeidhm le haghaidh réiteach párolla seirbhíse comhroinnte don earnáil BOO, agus ceadaíodh dhá shíneadh dhá bhliain. Cé go bhfuil an conradh fós i gcomhréir lena amlíne bhunaidh, tá a luach airgeadais measta íseal níos mó ná luach an chonartha faoi €216,302. Tharla sé seo mar gheall ar raon feidhme teoranta maidir le rialú athraithe sa chonradh agus leathnú seirbhísí ina dhiaidh sin chun cohóirt íocóirí breise laistigh den earnáil BOO a áireamh. Tá próiseas soláthair ar bun chun conradh athsholáthair a fháil roimh ré nuair a rachaidh an conradh reatha in éag i mBealtaine 2027.
- Sháraigh conradh le haghaidh seirbhísí comhairleacha, a fuarthas trí phróiseas trí luachan, a uasluach tairisceana €50,000 faoi €7,312. Is amhlaidh a bhí sé toisc go raibh an t-éileamh ar an tseirbhís conarthach níos airde ná mar a bhíodhas ag súil leis nuair a bhí an conradh á ullmhú. Tá an conradh imithe in éag anois, agus tá conradh nua curtha i bhfeidhm.

Creat riosca agus rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag an Roinn a aithníonn príomhrioscaí agus a dhéanann iad a thuairisciú chomh maith leis na príomhghníomhartha a dhéantar chun déileáil leis na rioscaí sin agus, chomh fada is gur féidir, chun na rioscaí sin a mhoilliú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm a aithníonn na príomhrioscaí atá os comhair na Roinne agus tá siad seo aitheanta, measúnaithe agus grádaithe de réir a dtábhachta. Déanann úinéirí riosca an clár a nuashonrú agus déanann an Coiste Riosca athbhreithniú air go rialta. Úsáidtear torthaí na measúnaithe seo chun planáil a dhéanamh agus chun acmhainní a leithdháileadh ar bhealach go ndéantar cinnte de go bhfuil dóthain bainistíocht déanta orthu. Rinne an Bord Bainistíochta athbhreithniú foirmiúil ar an gclár riosca le linn 2024.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Tá gnásanna foirmeálta curtha ar bhun chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear na daoine sin atá freagrach as gníomh ceartaitheach a dhéanamh chomh maith leis an mbainisteoireacht agus an Bord Bainistíochta ar an eolas faoi aon lagaithe rialaithe, nuair is gá, ar bhealach tráthúil. Dearbhaím gur sainithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus go bhfuil próisis curtha i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomh-rialuithe sin agus aon easnaimh aitheanta a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtúlacht

Tá nósanna imeachta ag an Roinn chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe. Déanann obair na iniúchóirí seachtracha agus inmheánacha bonn eolais a chur ar an monatóireacht agus an athbhreithniú a dhéantar ar éifeachtúlacht an chórais rialú inmheánach airgeadais atá againn agus tá an bhainisteoireacht shinsearach sa roinn freagrach as forbairt agus as cothabháil an creat rialaithe inmheánaigh airgeadais.

Slándáil TFC

Tá TFC mar chuid de shocrú seirbhíse comhroinnte leis an Roinn Oideachais agus Óige agus tá comhaontú i bhfeidhm ag leagan amach an chreata do sholáthar seirbhísí TFC, sínithe ag an dá Roinn. Deimhníonn an Roinn Oideachais agus Óige a tiomantas láidir do shlándáil na gcóras TFC agus cuireann sí prótacail iolracha cibearshlándála i bhfeidhm chun slándáil a córas agus a bonneagair TF a chosaint. Déantar na bearta seo a athbhreithniú agus a nuashonrú ar bhonn rialta.

Tá na prótacail agus bearta cibearshlándála tacaíthe ag obair an Lárionaid Náisiúnta Cibearshlándála (NCSC) agus na Foirne Náisiúnta Freagartha Teagmhais Slándála Ríomhaireachta (NCSIR), a sholáthraíonn luathrabhaidh, foláirimh, fógraí agus scaipeadh faisnéise maidir le rioscaí agus teagmhais. Ina theannta sin, faigheann an Roinn Oideachais agus Óige tacaíocht ó shaineolas slándála ó eagraíochtaí tríú páirtí iolracha. Mar chuid den Straitéis Náisiúnta Cibearshlándála 2019-2024, d'fhorbair an NCSC, i gcomhar le hOifig Phríomhoifigeach Faisnéise an Rialtais, bunchaighdeán cibearshlándála do TFC an Rialtais. Tá an caighdeán seo á chur i bhfeidhm ag an Roinn agus ag forbairt straitéis cibearshlándála bunaithe ar chomhairle agus treoir ón NCSC agus ó chomhairleoirí cibearshlándála eile.

Saincheisteanna rialaithe airgeadais inmheánaigh

Níor tugadh aon lagaithe sna rialuithe inmheánacha airgeadais faoi deara maidir le 2024 gur gá é a nochtadh sa Chuntas Leithreasa.

Colm O'Reardon

Oifigeach Cuntasaíochta
Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde,
Nuálaíochta agus Eolaíochta

23 Meán Fómhair 2025

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur faoi bhráid Dháil Éireann

Vóta 45 Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta

Tuairim faoin gcuntas leithreasa

Rinne mé iniúchadh ar an gcuntas leithreasa do Vóta 45 Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993.

Is é mo thuairimse go gcuirtear i láthair go cuí

- sa chuntas leithreasa fáltais agus caiteachas Vóta 45 Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024, agus
- gur ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

An bonn leis an tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta (ISAnna) arna gcur i bhfeidhm ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Déantar cur síos ar mo fhreagrachtaí faoi na caighdeáin sin san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo. Táim neamhspleách ar and Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta agus chomhlíon mé mo chuid freagrachtaí eiticiúla eile i gcomhréir leis na caighdeáin.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúchta atá aimsithe agam leordhóthanach agus cuí chun bunús a chur le mo thuairim.

Tuarascáil ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm as tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta, san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo.

Neamhchomhlíonadh le rialacha soláthair

Nocht an tOifigeach Cuntasaíochta sa ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais gur ann do leibhéal ábhartha neamhchomhlíontachta leis na rialacha náisiúnta soláthair i leith conarthaí a bhí i bhfeidhm in 2024.

Seamus Mac Cárthaigh

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

23 Meán Fómhair 2025

Aguisín a ghabhann leis an tuarascáil ón Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste

Freagrachtaí an Oifigeach Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as an méid seo a leanas

- an cuntas leithreasa a ullmhú i gcomhréir le halt 22 den Exchequer and Audit Departments Act, 1866
- a áirithiú go mbeidh an cuntas leithreasa i gcomhréir le ceanglais na *Nósanna Imeachta um Airgeadas Poiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin, agus le hordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin
- rialtacht na n idirbheart a áirithiú, agus
- cibé rialú inmheánach a chur chun feidhme a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun ullmhú an chuntais leithreasa a chumasú, saor ó mhíríteas ábhartha, cibé acu de dheasca calaoise nó earráide.

Freagrachtaí an Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 d'Acht an Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993 iniúchadh a dhéanamh ar an gcuntas leithreasa agus tuairisciú air sin do Dháil Éireann á rá cibé acu, i mo thuairimse, a chuirtear na fáлтаis agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair i gceart sa chuntas.

Is é an cuspóir atá agam agus an t iniúchadh á dhéanamh dearbhú réasúnach a fháil maidir le cé acu atá nó nach bhfuil an cuntas leithreasa saor ó mhíríteas ábhartha de dheasca calaoise nó earráide. Tá dearbhú réasúnach ina ardleibhéal dearbhaithe, ach ní ráthaíocht atá ann go mbraithfear le hiniúchadh a dhéantar i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúcháireachta míráiteas ábhartha i gcónaí nuair is ann dó. Is féidir le míráitis eascairt as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha más rud é, ar bhonn aonair nó ar an gcomhiomlán, go bhféadfaí a mheas le réasún go mbeadh tionchar acu ar chinntí eacnamaíocha úsáideoirí a dhéantar ar bhonn an chuntais leithreasa.

Mar chuid d'iniúchadh i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúcháireachta, feidhmím breithiúnas gairmiúil agus coinním sceipteachas gairmiúil ar feadh an iniúchta. Ar an dóigh sin,

- Sainaithním na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha a thabhairt ar an gcuntas leithreasa, agus déanaim measúnú air sin, cibé acu de dheasca calaoise nó earráide; dearaim agus feidhmím nósanna imeachta iniúcháireachta atá freagrach do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúcháireachta atá leordhóthanach agus iomchuí chun bonn a sholáthar le mo tuairim. Tá riosca níos mó ag baint le gan míráiteas ábhartha a thagann as calaois a bhrath ná ceann a thagann as earráid a bhrath, ós rud é gur féidir go mbeidh claonpháirteachas, brionnú, neamhghníomhartha intinneacha, mífhaisnéisí nó sárú ar rialú inmheánach i gceist le calaois.
- Faighim tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha maidir leis an iniúchadh chun nósanna imeachta iniúcháireachta atá iomchuí sna himthosca a dhearadh, ach ní dhéanaim amhlaidh chun tuairim a léiriú ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh forálacha cuntasaíochta na *Nósanna Imeachta um Airgeadas Poiblí* na Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

Déanaim cumarsáid leis an Oifigeach Cuntasaíochta i leith, i measc ábhair eile, raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus torthaí iniúcháireachta suntasacha, lena n áirítear aon easnaimh shuntasacha sa rialú inmheánach a shainaithním le linn m'iniúchta.

Aguisín a ghabhann leis an tuarascáil ón Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste (ar ar leanúint)

Tuairiscím, mar eisceacht, más rud é, i mo thuairimse,

- Nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe uile a d'éiligh mé le haghaidh m'iniúchta, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta chun gur féidir iniúchadh a dhéanamh go fonnmhar agus i gceart ar an gcuntas leithreasa, nó
- nach bhfuil an cuntas leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais

Le mo thuairim ar an gcuntas leithreasa, ní chlúdaítear ráiteas an Oifigigh Cuntasaíochta maidir le rialú inmheánach airgeadais, ná ní chuirim in iúl aon chineál conclúide dearbhaithe maidir leis sin.

I dtaca le m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear orm faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúcháireachta an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, ar an dóigh sin, breithniú a dhéanamh ar cé acu atá an fhaisnéis atá ann ar neamhréir ábhartha leis an gcuntas leithreasa nó leis an eolas a fhaightear ann le linn an iniúchta, nó más cosúil gur tugadh míráiteas ábhartha ina leith. Más rud é, bunaithe ar an obair atá déanta agam, go dtagaim ar an gconclúid go bhfuil míráiteas ábhartha ann, ceanglaítear orm an fóras sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le fianaise eile a fháil faoi rialtacht idirbheart airgeadais le linn an iniúchta. Ceanglaítear orm a thuairisciú, faoi alt 3 den Acht um Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, má shainaithním aon chás ábhartha inarb amhlaidh nár cuireadh airgead poiblí i bhfeidhm chun na gcríoch atá beartaithe nó inarb amhlaidh nach raibh idirbhearta i gcomhréir leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Ceanglaítear orm freisin, faoi Acht 1993, tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascraíonn as mo chuid iniúchtaí ar na cuntais leithreasa a mheasaim a bheith iomchuí. Sna cásanna sin, leis na tuarascálacha iniúcháireachta ar na cuntais leithreasa ábhartha tagraítear don chaibidil nó do na caibidlí ábhartha i mo *Thuarascáil bliantúil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí*.

Vóta 45 Breisoideachas agus Ardoideachas, Taighde, Nuálaíocht agus Eolaíocht

Cuntas Leithreasa 2024				
		2024		2023
		Soláthar sna meastacháin	Olltoradh	Olltoradh
		€000	€000	€000
Caiteachas ar chláir				
A	Forbairt scileanna			
	Bunmhéid	607,462		
	Forlíontach	10,692		
			618,154	617,176
				575,110
B	Ardoideachas			
	Bunmhéid	2,453,232		
	Géilleadh iarchurtha	31,695		
	Forlíontach	213,842		
			2,698,769	2,693,377
				2,484,176
C	Taighde, nuálaíocht agus eolaíocht			
	Bunmhéid	283,112		
	Géilleadh iarchurtha	8,396		
	Forlíontach	(10,045)		
			281,463	281,704
				263,054
Ollchaiteachas				
	Bunmhéid	3,343,806		
	Géilleadh iarchurtha	40,091		
	Forlíontach	214,489		
			3,598,386	3,592,257
				3,322,340
Bain as				
D	Leithreasaí i gcabhair			
	Bunmhéid	77,746		
	Forlíontach	20,000		
			97,746	107,869
				95,944
Glanchaiteachas				
	Bunmhéid	3,266,060		
	Géilleadh iarchurtha	40,091		
	Forlíontach	194,489		
			3,500,640	3,484,388
				3,226,396

Barrachas

Tá barrachas an mhéid a sholáthraítear thar an nglanmhéid a chuirtear i bhfeidhm faoi dhliteanas a ghéilleadh don Státchiste.

	2024	2023
	€	€
Barrachas	16,252,055	50,170,038
Géilleadh iarchurtha	—	(40,091,000)
Barrachas le géilleadh	16,252,055	10,079,038

Colm O'Reardon

Oifigeach Cuntasaíochta
Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde,
Nuálaíochta agus Eolaíochta

31 Márta 2025

Nótaí don Chuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2024			
		2024	2023
	€000	€000	€000
Costas an chláir		3,570,438	3,303,627
Pá		19,381	16,855
Neamhphá		2,438	1,858
Ollchaiteachas		3,592,257	3,322,340
<i>Bain as</i>			
Leithreasáí i gcabhair		107,869	95,944
Glanchaiteachas		3,484,388	3,226,396
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha			
Laghdú ar réamhíocaíochtaí	875		
Laghdú ar ioncam fabhraithe	1,030		
Méadú ar speansais fhabhraithe	894		
		2,799	(1,722)
Caiteachas díreach		3,487,187	3,224,674
Caiteachas a iompraítear in áiteanna eile			
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)		7,102	7,422
Cíosanna barúlacha		614	614
Glanhostas cláir		3,494,903	3,232,710

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara

Is éard atá i suim an glanchaiteachais ar sheirbhísí comhghaolmhara na suimeanna a leanas i dtaca le Vóta 45 a tabhaíodh in áit eile.

		2024	2023
		€000	€000
Vóta 9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	19	24
Vóta 12	Aoisliúntas agus Liúntais ar Scor	3,979	4,012
Vóta 13	Oifig na nOibreacha Poiblí	250	233
Vóta 18	An Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	27	26
Vóta 20	An Garda Síochána	265	244
Vóta 26	Oideachais	2,498	2,814
Vóta 43	Oifig Phríomhoifigeach Faisnéise an Rialtais	29	33
Príomh-Chiste – pinsin aireachta		35	36
		7,102	7,422

Nóta 2 Ráiteas ar an Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2024

	Nóta	2024 €000	2023 €000
Sócmhainní reatha			
Banc agus airgead tirim	2.1	38,872	77,888
Réamhíocaíochtaí	2.2	4,303	5,178
Ioncam fabhraithe	2.3	886	1,916
Iarmhéideanna dochair eile	2.4	487	400
		44,548	85,382
<i>Lúide</i>			
Dliteanais reatha			
Speansais fabhraithe	2.5	2,968	2,074
Airgead AE le dáileadh	2.6	34,986	37,523
Iarmhéideanna creidmheasa eile	2.7	983	732
Glan-mhaoiniú Státchiste	2.8	3,390	40,033
		42,327	80,362
Glansócmhainní reatha		2,221	5,020
Glansócmhainní		2,221	5,020
Arna n-ionadú ag:			
Cuntas maoinithe stáit	2.9	2,221	5,020

2.1 Banc agus airgead tirim

amhail an 31 Nollaig	2024 €000	2023 €000
Iarmhéideanna PMG	38,872	77,888
	38,872	77,888

2.2 Réamhíocaíochtaí

amhail an 31 Nollaig	2024 €000	2023 €000
Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt (Campas Phort Láirge)	4,214	5,117
Seirbhísí comhroinnte	31	24
ESF rChomhtháthú	29	28
Eile	29	9
	4,303	5,178

2.3 Ioncam fabhraithe

amhail an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ó Institiúidí Ardoideachais	872	1,111
Seirbhísí comhroinnte	14	320
Eile	—	485
	886	1,916

2.4 Iarmhéideanna dochair eile

amhail an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Íocaíochtaí gníomhaireachta	4	5
An Scéim um Rothaíocht chun na hOibre	7	2
Fionraí ar thuarastal foirne	446	383
Scéim na bPasanna Taistil	14	6
Aisghabháil tuarastail ó ranna agus gníomhaireachtaí eile	—	4
Taisteal & Cothabháil	4	—
Feidhmeanna a aistriú	12	—
	487	400

2.5 Costais fabhraithe

amhail an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Cláir chaipitiúla	1,768	1,945
Carnadh Párolla	630	—
Fabhrú Pá Saoire	353	—
Seirbhísí comhroinnte	153	86
Eile	64	43
	2,968	2,074

2.6 Airgead AE le dáileadh

amhail an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
ESF PEIL, 2014 – 2020	31,258	25,583
ESF EIST, 2021 – 2027	3,728	11,940
	34,986	37,523

2.7 Iarmhéideanna creidmheasa eile

amhail an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Suimeanna atá dlite don Stát		
Cáin ioncaim	267	237
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	200	168
Muirear sóisialta uilíoch	54	50
Cáin réadmhaoine áitiúil	1	1
Cáin iarchoimeádta seirbhísí gairmiúla	114	39
Cáin bhreisluacha	68	40
Feidhmeanna a aistriú	—	38
Ranníocaíochtaí pinsin	—	64
Cáin conarthaí ábhartha	278	20
Fáltais bhreise ón Státchiste	—	75
Aisíocaíocht tuarastail chuig ranna agus gníomhaireachtaí eile	1	—
	983	732

2.8 Glanchistiúcháin Státchiste

amhail an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Barrachas le géilleadh	16,252	10,079
Géilleadh iarchurtha	—	40,091
Deontas Státchiste neamhtharraingthe	(12,862)	(10,137)
Glan-mhaoiniú Státchiste	3,390	40,033
Arna n-ionadú ag:		
Féichiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	38,872	77,888
Iarmhéideanna dochair: fionraíocht	487	400
	39,359	78,288
Creidiúnaithe		
Airgead AE le dáileadh	(34,986)	(37,523)
Iarmhéideanna creidmheasa eile	(983)	(732)
	(35,969)	(38,255)
	3,390	40,033

2.9 An cuntas maoinithe stáit

	Nóta	2024	2023
		€000	€000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		5,020	3,298
Eisíocaíochtaí ón Vóta			
Soláthar sna meastacháin	Cuntas	3,500,640	
Barrachas le géilleadh	Cuntas	(16,252)	
Glanvóta		3,484,388	3,226,396
Caiteachas a iompraítear in áiteanna eile	1.1	7,102	7,422
Earraí neamhairgid - Measchíos	1	614	614
Glanchostas cláir	1	(3,494,903)	(3,232,710)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig		2,221	5,020

2.10 Ceangaltais

	2024	2023
	€000	€000
a) Ceangaltais dhomhanda		
amhail an 31 Nollaig		
Earraí agus seirbhísí a sholáthar	333	637
Cláir deontais neamh-caipitil ^{a, b}	2,838,653	2,665,800
Cláir deontais caipitil ^c	638,300	910,946
Cláir Mhóra Deontas Caipitil	259,372	312,350
Tionscadail chomhpháirtíochta poiblí príobháideacha	1,257,622	1,313,893
Iomlán na gceangaltas atá infhorfheidhmithe le dlí	4,994,280	5,203,626

- Nóta ^a Áirítear ar ghealltanais chláir deontas neamhcaipitil deontais do chomhlachtaí faoi choimirce agus d'eagraíochtaí eile lena n-áirítear ollscoileanna, ollscoileanna teicneolaíochta, institiúidí teicneolaíochta, agus boird oideachais agus oiliúna chun maoiniú a dhéanamh ar chaiteachas reatha lena n-áirítear pá.
- ^b Tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar chláir deontas neamhcaipitil 2023, rinneadh athbhreithniú ar an bhfigiúr seo.
- ^c Baineann gealltanais chláir deontas caipitil le deontais a bhronntar ar chomhlachtaí faoi choimirce le haghaidh tionscadal caipitil atá á mbainistiú ag na heagraíochtaí sin.

b) Mórchláir deontas caipitil

Cláir deontas caipitil lena mbaineann caiteachas iomlán de €20 milliún nó níos mó

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Ceangaltais tionscadail sa bhliain ina dhiaidh	Caiteachas iomlán ionchasach an tionscadail 2024	Caiteachas iomlán ionchasach an tionscadail 2023
	€000	€000	€000	€000	€000
Ceangaltais Ghníomhaireachta: caipiteal - foirgnimh					
B.16. TUS (Feistiú Chuanáí - Céim 1)	17,568	3,925	3,051	24,544	24,544
B.16 Ionad Eolaíochta Uí Bhriain, UCD (Céim III)	17,032	7,968	—	25,000	25,000
C.5.7 Réadlann Eorpach sa Leathsféar Theas (ESO)	21,586	6,463	10,161	38,210	34,071
C.3.1 Fondúireacht Eolaíochta Éireann (SFI) ^a	354,190	80,311	246,160	680,661	617,969
	410,646	98,397	259,372	768,415	701,584

Nóta ^a Rinneadh athbhreithniú ar an bhfigiúr seo de réir mar a mhéadaigh an tairseach ó €10m go €20m.

Éagsúlachtaí suntasacha

Tugtar míniú thíos maidir le haon íocaíochtaí aonadacha inar athraigh an caiteachas iomlán ionchais níos mó ná €1 milliún i gcomparáid le 2023.

C.5.7 Réadlann Eorpach sa Leathsféar Theas (ESO)

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €4.139 milliún
Léiríonn an méadú seo an táille ballraíochta bhliantúil chuig an ESO a aithnítear mar ghealltanais gach bliain nuair a fhoilsítear na Meastacháin Athbhreithnithe. Is mar gheall ar innéacsú lena gcoigeartaítear an táille bunaithe ar bhoilsciú a tharla an méadú freisin.

C.3.1 Fondúireacht Eolaíochta Éireann (SFI)

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €62.692 milliún
Leis an méadú sin léirítear dhá dhámhachtain a bronnadh faoi chlár Mol ARC SFI, arna maoiniú trí ERDF, agus a cuireadh tús leo i Ráithe 4 2024.

Íocaíochtaí aonadacha tionscadal comhpháirtíochta poiblí príobháidí

Tá oibleagáidí ar an Roinn faoi cheithre chonradh ar leith chun bonneagar oideachais a dhearadh, a thógáil, a mhaoiniú, a chothabháil agus a oibriú faoin tsamhail Chomhpháirtíochta Poiblí Príobháidí (PPP).

Is socruithe struchtúrtha iad PPPanna idir comhlachtaí eárnála poiblí agus infheisteoirí eárnála príobháidí chun críche tionscadail bhonneagair a sheachadadh a mbainistófaí murach sin trí shásraí traidisiúnta soláthair agus an caiteachas tógála go léir íoctha roimh ré. Íocann an Roinn na costais trí mhuirir aonadacha míosúla thar 25 bliain, ag tosú nuair a bheidh an tógáil críochnaithe.

Déanann an Roinn íocaíochtaí muirir aonadacha míosúla leis an infheisteoir ar gach tionscadal PPP oibríochtúil. Tá dhá eilimint san íocaíocht muirear aonadach, gné an chostais sheasta agus eilimint inathraithe (innéacsaithe) a athraíonn de réir an Innéacs Praghsanna do Thomhaltóirí Uile (CPI).

Sonraítear dáta athbhreithnithe innéacsaithe i ngach conradh. A luaithe a chinntear an fachtóir innéacsaithe, ríomhtar an muirear aonadach bliantúil trí na luachanna seasta agus athróg coigeartaithe a shuimiú.

Ainm an tionscadail CPP	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Ceangaltais infhorfheidhmithe de réir dlí le comhlíonadh sna blianta ina dhiaidh sin	Tionscadal iomlán in 2024	Tionscadal iomlán in 2023
	€000	€000	€000	€000	€000
Cuid Ghráinseach Ghormáin	92,649	20,584	472,136	585,369	588,734
Bearr HEIPPP I ^a	—	34,919	693,362	728,281	741,694
MTU - Scoil Cheoil Chorcaí	143,924	8,763	69,639	222,326	222,148
MTU - Coláiste Náisiúnta Muirí na hÉireann	160,987	6,689	22,485	190,161	190,177
	397,560	70,955	1,257,622	1,726,137	1,742,753

Nóta ^a I gcuntas leithreasa 2023, taifeadadh iomlán thionscadal Bearr HEIPPP 1 mar €718.357 milliún. Bhí €7.963 milliún san iomlán in 2023, rud nach raibh ina ghealltanas conarthach infhorfheidhmithe de réir dlí agus nár cheart a bheith san áireamh. Bhí costais foirne Ailtirí, Innealtóirí, costais Dlí agus suirbhéireachta i gceist leis an €7.963 milliún chun tionscadail Phacáiste 1 PPP na hInstitiúide Ardoideachais a thabhairt tríd an bpróiseas deartha agus pleanála tosaigh. In 2024, athraíodh an figiúr seo go €741.694 milliún. Fágadh an difríocht €31.3 milliún (€741,694 milliún lúide €710,394 milliún) ar lár ón bhfigiúr do 2023. Is é €31.3 milliún an CBL agus an t-innéacsú ábhartha a chuirtear i bhfeidhm ar shonraisc mhíosúla na Muirear Aonadach thar thréimhse chonartha PPP 25 bliain na hInstitiúide ardoideachais.

Éagsúlachtaí suntasacha

- Tugtar míniú thíos maidir le haon íocaíochtaí aonadacha inar athraigh an caiteachas iomlán ionchais níos mó ná €1,000,000 i gcomparáid le 2023.
- Tá an laghdú ar íocaíochtaí aonadacha faoi *Cheathrúna Ghráinseach Ghormáin* (€3.365 milliún) mar gheall ar Muirir Aonadacha a bheith níos lú ná mar a bhíothas ag súil leis ar dtús in 2024 mar gheall ar asbhaintí agus mar thoradh ar an athbhreithniú bliantúil ar innéacsú.
 - Eascaíonn an laghdú ar íocaíochtaí aonadacha/Clár PPP faoi *Bhearr HEIPPP* (€13.413m) as an ráta iarbhair den Innéacs Comhchuibhithe Praghsanna Tomhaltóirí (HICP) do 2024 a bheith níos ísle ná mar a measadh roimhe seo.

2.11 Dliteanais aibithe

amhail an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Meastachán ar dhliteanais aibithe nár urscaoileadh ag deireadh bliana	113	18

2.12 Dliteanais theagmhasacha

Tá dliteanais theagmhasacha na Roinne measta a bheith níos lú ná €162,000 (2023: €80,000).

2.13 Tionchar na n-athruithe ar an mbeartas cuntasáíochta in 2024

Cuireadh naoi gCaighdeán Cuntasáíochta Rialtais Láir (CGAS) nua i bhfeidhm le héifeacht ón 1 Eanáir 2024, leis an tionchar seo a leanas ar iarmhéid maoinithe an Stáit:

amhail an 31 Nollaig	2024
	€000
Fabhrú párolla ^a	(630)
Fabhrú pá saoire ^a	(353)
Iomlán	(983)

Nóta ^a CGAS 39A Sochair Fostaithe Cuid A

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Anailís ar chaiteachas riaracháin

Rinneadh caiteachas riaracháin a leagtar amach thíos a chionroinnt ar fud na gclár, chun costálacha iomlána an chláir a chur i láthair.

		2024	2023
		Soláthar sna meastacháin	Olltoradh
		€000	€000
i	Tuarastail, pá agus liúntais	20,737	16,855
ii	Taisteal agus cothú	601	352
iii	Oiliúint agus forbairt	300	194 ^a
iv	Seirbhísí oibríochtúla, soláthairtí agus trealamh éagsúil	1,290	787 ^a
v	Infheistíocht chaipitil dhigitigh agus costais TF	1,750	334
vi	Speansais áitribh	214	173
vii	Athbhreithnithe beartais, seirbhís chomhairliúcháin agus taighde	667	18
		25,559	18,713

Nóta ^a D'athraigh tuairisciú agus anailís fho-cheannteidil chaiteachais riaracháin in 2024 le hatheagrú na bhfo-cheannteideal. Rinneadh athbhreithniú ar fhigiúirí 2023 chun na hathruithe seo a léiriú.

Éagsúlachtaí suntasacha

Leagtar amach sa nóta seo na cúiseanna atá le héagsúlachtaí suntasacha (+/- 25% agus €100,000) i gcaiteachas riaracháin

ii Taisteal agus cothabháil

Soláthar sna meastacháin €601,000; toradh €388,000

Bhí an caiteachas €213,000 faoi bhun an tsoláthair mheastacháin mar gheall ar leibhéil níos ísle taistil thar lear agus sa bhaile ná mar a bhíodhas ag súil leis. Méadaíodh an soláthar sna meastacháin in 2024 mar gheall ar mhéadú ar éilimh taistil agus cothaithe in 2023 agus mar thoradh air sin bhí meastachán forlíontach ann.

iii Oiliúint agus forbairt

Soláthar sna meastacháin €300,000; toradh €184,000

Is í an laghdú ar chaiteachas €116,000 i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin is cúis den chuid is mó le héileamh níos lú ar oiliúint ná mar a bhíothas ag súil leis. Méadaíodh an soláthar sna meastacháin in 2024 mar gheall ar an éileamh méadaithe ar oiliúint agus forbairt in 2023 agus mar thoradh air sin bhí meastachán forlíontach ann.

iv Seirbhísí oibríochtúla, soláthairtí & trealamh éagsúil

Soláthar sna meastacháin €1.29 milliún; toradh; €840,000

Tá an tearc-chaiteachas €450,000 mar gheall ar chaiteachas níos lú ná mar a bhíothas ag súil leis ar roinnt míreanna caiteachais lena n-áirítear siamsaíocht, seirbhísí poist, soláthairtí oifige, conraitheoirí agus soláthraithe seachtracha. Tugadh an fo-cheannteideal seo isteach in 2024 chun roinnt fo-cheannteidil riaracháin roimhe seo a athsholáthar.

v Infheistíocht chaipitil dhigitigh & costais TF

Soláthar sna meastacháin €1.75 milliún; toradh; €540,000

Ba é an chúis ba mhó leis an laghdú €1.210 milliún i gcomparáid leis an soláthar measta ná go raibh infheistíocht chaipitil TF níos lú ná mar a soláthraíodh. Cuireann an Roinn Oideachais na seirbhísí seo ar fáil trí shocrú seirbhísí comhroinnte. Cuirtear leithroinnt ar fáil sna Meastacháin Athbhreithnithe chun freastal ar chostais na seirbhíse seo agus cuirtear leithdháileadh breise ar fáil má thagann éileamh breise chun cinn. Ní raibh an leithdháileadh breise seo ag teastáil.

vii Athbhreithnithe beartais, seirbhís chomhairliúcháin agus taighde

Soláthar sna meastacháin €667,000; toradh €350,000

Tá an tearcchaiteachas €317,000 mar gheall ar an éileamh níos lú ar sheirbhísí comhairleoireachta in 2024 ná mar a bhíothas ag súil leis agus roinnt tionscadal curtha siar go dtí 2025.

Clár A Forbairt Scileanna

		2024		2023
		Soláthar sna meastacháin		Olltoradh
		€000	€000	€000
A.1	Riarachán – pá		8,450	7,952
A.2	Riarachán – neamhphá		1,965	1,001
A.3	Riarachán SOLAS, Caipitil agus Costais Ghinearálta			6,868
	<i>Bunmhéid</i>	29,009		757
	<i>Forlíontach</i>	(3,778)		
			25,231	24,988
A.4	Tacaíochtaí fiontraíochta ón gCiste Sóisialta Eorpach (CSE) agus ón gCiste Eorpach um Choigeartú don Domhandú (EGF)			
	<i>Bunmhéid</i>	600		
	<i>Forlíontach</i>	180		
			780	932
A.5	Deontais do SOLAS i leith gníomhaíochtaí breisoideachais agus oiliúna			
	<i>Bunmhéid</i>	524,095		
	<i>Forlíontach</i>	13,379		
			537,474	501,295
A.6	Deontas do Cháilíocht agus Cáilíochtaí Éireann (QQI)			
	<i>Bunmhéid</i>	6,257		
	<i>Forlíontach</i>	1,822		
			8,079	5,935
A.7	Aoisliúntas srl. iníoctha le hiarchomhaltaí FÁS, SOLAS agus An Chomhairle Oiliúna (AnCO)			
	<i>Bunmhéid</i>	37,086		
	<i>Forlíontach</i>	(911)		
			36,175	34,335
			618,154	617,176
				575,110

Éagsúlachtaí suntasacha

Leagtar amach sa mhéid seo a leanas na cúiseanna atá le héagsúlachtaí suntasacha i gcaiteachas cláir neamhriaracháin (+/- 5% agus €100,000).

A.3 Costais riaracháin, chaipitil agus ghinearálta SOLAS

Soláthar sna meastacháin €29.009 milliún; olltoradh; €25.082 milliún

Ba é coigilteas SOLAS in 2023 go príomha ba chúis leis an laghdú €3.927 milliún, i gcoibhneas leis an soláthar sna meastacháin. Áiríodh leis an gcoigilteas sin barrachas ar ioncam tógála (€2.845 milliún) agus tearc-chaiteachas ar chlár inmheánacha agus forchostais SOLAS (€928,000). Úsáideadh coigilteas ar phá (€178,000) in 2023, mar thoradh ar níos lú foirne a earcú ná mar a bhí beartaithe ar dtús, i Meastacháin Fhorlíontacha 2024 chun fritháireamh a dhéanamh in aghaidh brú párolla in 2024 (€173,000), rud a d'fhág go raibh glanchoigilt €5,000 ann. Maidir le caipiteal, bhí tarraingt anuas SOLAS de €351,000 níos lú ná soláthar sna meastacháin de €500,000 (€149,000).

A.4 Tacaíochtaí fiontraíochta ón gCiste Sóisialta Eorpach (CSE) agus ón gCiste Eorpach um Choigeartú don Domhandú (EGF)

Soláthar sna meastacháin €600,000; toradh €740,000

Is iad na costais bhreise a thabhaítear chun tacú le córas TF chlár Fostaíochta, Cuimsithe, Scileanna agus Oiliúna (EIST) (Córas Riaracháin Cistí Eorpacha na hÉireann, IEFAS) a chuir Údarás Bainistíochta CSE i bhfeidhm is cúis den chuid is mó leis an méadú €140,000 idir an meastachán bunaidh agus an toradh.

Ceadaíodh meastachán forlíontach de €180,000 chun méadú ar chaiteachas ar an bhfotheideal seo a chumhdach.

A.6 Deontas do Cháilíocht agus Cáilíochtaí Éireann (QQI)

Soláthar sna meastacháin €6.257 milliún; toradh; €8.079 milliún

Is iad costais phá agus pinsin níos airde ón gcomhaontú pá Ag Dul ó Neart go Neart, maoiniú chun aghaidh a thabhairt ar dhliteanais chánach méadaithe agus costais neamhphá eile is mó is cúis leis an méadú €1.822 milliún idir an meastachán bunaidh agus an caiteachas iarbhrí.

Ceadaíodh meastachán forlíontach de €1.822 chun méadú ar chaiteachas ar an bhfotheideal seo a chumhdach.

Clár B Ardoideachas

		2024		2023
		Soláthar sna meastacháin		Olltoradh
		€000	€000	€000
B.1	Riarachán – pá		9,742	9,090
B.2	Riarachán – neamhphá		2,265	1,143
B.3	Deontas le haghaidh costais ghinearálta an Údaráis um Ard-Oideachas			7,919
	<i>Bunmhéid</i>	15,475		873
	<i>Forlíontach</i>	17		
			15,492	10,500
B. 4	Deontais reatha ghinearálta d'ollscoileanna, d'institiúidí teicneolaíochta agus d'institiúidí ardoideachais ainmnithe eile			
	<i>Bunmhéid</i>	1,380,683		
	<i>Forlíontach</i>	234,781		
			1,615,464	1,442,132
B. 5	Seirbhísí comhroinnte			
	<i>Bunmhéid</i>	42,237		
	<i>Géilleadh iarchurtha</i>	7,763		
	<i>Forlíontach</i>	(12,000)		
			38,000	37,593
B. 6	Ospidéal Fiaclóireachta Bhaile Átha Cliath (deontas)			
	<i>Bunmhéid</i>	14,502		
	<i>Forlíontach</i>	879		
			15,381	13,852
B. 7	Institiúid Ard-Léinn Bhaile Átha Cliath (deontas)			
	<i>Bunmhéid</i>	8,544		
	<i>Forlíontach</i>	317		
			8,861	8,245
B. 8	Ceol-Acadamh Ríoga na hÉireann (deontas)			
	<i>Bunmhéid</i>	4,468		
	<i>Forlíontach</i>	45		
			4,513	4,014
B. 9	Deontais d'institiúidí tríú leibhéal áirithe			
			9,444	10,710

		2024		2023
		Soláthar sna meastacháin	Olltoradh	Olltoradh
		€000	€000	€000
B. 10	Aoisliúntas srl. is iníochta le hiarfhoireann na n-ollscoileanna agus na n-institiúidí teicneolaíochta			
	<i>Bunmhéid</i>	242,415		
	<i>Forlíontach</i>	10,760		
			253,175	255,021
B. 11	Tacaíocht do mhic léinn agus costais ghaolmhara			291,558
	<i>Bunmhéid</i>	403,119		
	<i>Forlíontach</i>	(34,670)		
			368,449	363,885
B. 12	Gníomhaíochtaí taighde			341,217
	<i>Bunmhéid</i>	69,850		
	<i>Géilleadh iarchurtha</i>	3,000		
	<i>Forlíontach</i>	(7,014)		
			65,836	64,721
B. 13	Gníomhaíochtaí AE, idirnáisiúnta, thuaidh/theas			65,550
	<i>Bunmhéid</i>	7,149		
	<i>Forlíontach</i>	5,554		
			12,703	12,854
B. 14	Gníomhaireacht Forbartha Ghráinseach Ghormáin			13,170
	<i>Bunmhéid</i>	4,582		
	<i>Forlíontach</i>	371		
			4,953	4,953
B. 15	Deontais agus seirbhísí ilghnéitheacha			4,013
	<i>Bunmhéid</i>	2,757		
	<i>Forlíontach</i>	2,802		
			5,559	3,020
B. 16	Bonneagar tríú leibhéal			137
	<i>Bunmhéid</i>	197,000		
	<i>Géilleadh iarchurtha</i>	20,932		
	<i>Forlíontach</i>	12,000		
			229,932	194,517
B.17	Costais comhpháirtíochta poiblí príobháidí		39,000	74,713
				192,935
			2,698,769	2,693,377
				2,484,176

Éagsúlachtaí suntasacha

Leagtar amach sa mhéid seo a leanas na cúiseanna atá le héagsúlachtaí suntasacha i gcaiteachas cláir neamhriaracháin (+/- 5% agus €100,000).

B.3 Deontas le haghaidh costais ghinearálta an Údaráis um Ardoideachas

Soláthar sna meastacháin €15.475 milliún; toradh; €13.400 milliún

Tharla an laghdú €2.075 milliún i gcomparáid leis an soláthar measta mar gheall ar níos lú foirne a fhostú ná mar a bhí beartaithe ar dtús, rud a d'fhág go raibh costais phárolla níos ísle. Ina theannta sin, mar thoradh ar mhoilleanna ar an bpróiseas tairisceana le haghaidh oibreacha athchóirithe, bhí caiteachas caipitil níos ísle ná mar a bhíodhas ag súil leis.

Athleithdháileadh coigilteas €2.075 milliún laistigh den Vóta trí aistrithe airgid ag deireadh na bliana.

B.4 Deontais reatha ghinearálta d'ollscoileanna, d'institiúidí teicneolaíochta agus d'institiúidí ardoideachais ainmnithe eile

Suim soláthraithe sa mheastachán €1.381 billiún; toradh €1.621 billiún

Tharla an méadú de €240.448 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar chostais a bhain leis na nithe seo a leanas.

- Bearta costais mhaireachtála lena n-áirítear laghdú aonuaire ar an táille ranníocaíochta mac léinn do mhic léinn fochéime atá incháilithe do tháillí saor in aisce €146 milliún.
- €96.3 milliún do chostais pá a eascraíonn as an gcomhaontú pá Móiminteam Tógála.
- €4.6 milliún chun tacaíochtaí ardoideachais a sholáthar do dhaoine aonair a bhí easáitithe ag an gcogadh san Úcráin.
- Raon costas agus coigilteas eile a eascraíonn i roinnt fritháireamh glan i gcoinne na mbrúnna caiteachais a eascraíonn.
- €5.7 milliún i dtreo an chéad tráthchuid de tháillí saor in aisce 2024/25.

Soláthraíodh meastachán forlíontach de €234.781 milliún chomh maith le haistriú €5.7 milliún ó choigilteas caiteachais reatha le haghaidh méaduithe ar chaiteachas ar an bhfotheideal seo.

B.5 Seirbhísí comhroinnte

Soláthar sna meastacháin €50 milliún; toradh; €35.99 milliún

Is í an phríomhchúis leis an laghdú €14.01 milliún idir an meastachán bunaidh agus an toradh iarbhír ná caiteachas tearcfhorleathan ar chaiteachas caipitil, toisc nár dhul chun cinn tionscadail a seachadadh trí EduCampus agus HEAnet mar a tuaradh ar dtús. Ina theannta sin, mar thoradh ar mhoilleanna ar thionscadail seirbhísí comhroinnte inmheánacha, níor caitheadh go leordhóthanach ar chaiteachas reatha.

Rinneadh coigilteas a athdháileadh laistigh den Vóta mar chuid de mheastachán forlíontach agus trí virement ag deireadh na bliana.

B.6 Ospidéal Déidliachta Bhaile Átha Cliath (deontas)

Soláthar sna meastacháin €14.502 milliún; toradh; €15.381 milliún

Is iad na príomhchúiseanna atá leis an méadú €879,000 idir an meastachán bunaidh agus an toradh ná costais phá agus pinsin níos airde ó chomhaontú pá Ag Dul ó Neart go Neart agus conarthaí comhairleoirí poiblí amháin.

Ceadaíodh meastachán forlíontach de €879,000 milliún chun soláthar a dhéanamh d'arduithe ar chaiteachas ar an bhfotheideal seo.

B.9 Deontais d'institiúidí tríú leibhéal áirithe

Soláthar sna meastacháin €9.444 milliún; toradh; €10.184 milliún

Ba iad na costais a bhain le bearta costas maireachtála le haghaidh laghdú aonuaire ar an táille ranníocaíochta mac léinn do mhic léinn fochéime atá incháilithe do tháillí saor in aisce (€1.602 milliún) agus costais a bhain le táillí teagaisc do mhic léinn atá incháilithe don Scéim Tacaíochta Sealadach do Tháillí Teagaisc ba chúis leis an méadú €740,000 i gcomparáid leis an soláthar meastacháin, den chuid is mó. Rinneadh na costais seo a fhritháireamh le coigilteas a eascair ar an bhfo-mhírcheann ó laghdú ar chostais táillí saor in aisce do mhic léinn.

B.10 Pinsean srl. iníochta le hiar-fhoireann ollscoileanna agus institiúidí teicneolaíochta

Soláthar sna meastacháin €242.415 milliún; toradh; €255.021 milliún

Tá an méadú €12.606 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin mar gheall ar;

- costais phá agus pinsin níos airde ón gcomhaontú pá Ag Dul ó Neart go Neart agus
- méadú ar chostais phinsin d'iar-bhaill foirne Institiúidí Teicneolaíochta mar gheall ar líon níos airde scoir ná mar a tuaradh mar aon le méaduithe ar mheánchostas na bpinsean agus na n-íocaíochtaí cnapshuime.

Rinne meastachán forlíontach de €10.760 milliún mar aon le haistriú €1.8 milliún ó choigilteas ag deireadh na bliana arna soláthar d'arduithe ar chaiteachas ar an bhfotheideal seo.

B.11 Tacaíocht do mhic léinn agus costais ghaolmhara

Soláthar sna meastacháin €403.119 milliún; toradh; €363.885 milliún

Bhí na rudaí seo ar chúis leis an ngannlaghdú de €39.234 milliún i gcoibhneas leis suim soláthraithe sa mheastachán.

- Coigilteas ar thacaí mac léinn i ndiaidh laghdú aonuaire €1,000 ar an táille ranníocaíochta mac léinn do fhochéimithe atá incháilithe do tháillí saor in aisce. Rinneadh na coigiltis seo a fhritháireamh i gcoinne chostas an laghdaithe a eisíodh ó fho-mhírcheann B.4. (€47 milliún).
- Méadú ar an maoiniú a leithdháiltear don Chiste Cúnaimh do Mhic Léinn (SAF) agus don deontas ranníocaíochta táillí iarchéime mar chuid de fhreagairt an Rialtais ar ghéarcheim chostas maireachtála (€11.1 milliún).
- Maoiniú méadaithe chun tacaíochtaí a sholáthar do dhaoine aonair atá easáitithe ag an gcogadh san Úcráin in oideachas tríú leibhéal in Éirinn (€1.14 milliún).
- Tharla coigilteas breise mar gheall ar beagán níos lú iarratas chuig SUSI ná mar a bhíodas ag súil leis sa bhliain acadúil 2024/25.

Rinneadh glanchoigilteas, €34.670 milliún, a athdháileadh laistigh den Vóta mar chuid de mheastachán forlíontach agus aistriú de €4.563 milliún ag deireadh na bliana.

B.12 Gníomhaíochtaí taighde

Soláthar sna meastacháin €72.85 milliún; toradh €64.721 milliún

Tá an laghdú €8.129 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin mar gheall ar mhoilleanna ar thús chéim 2 de chlár Taighde Oileán Comhroinnte Thuaidh/Theas.

Rinneadh glanchoigilteas, €7.014 milliún, a athdháileadh laistigh den Vóta mar chuid de mheastachán forlíontach agus rinneadh an t-iarmhéid a thabhairt suas ag deireadh na bliana.

B.13 Gníomhaíochtaí AE, idirnáisiúnta, thuaidh/theas

Soláthar sna meastacháin €7.149 milliún; toradh; €12.854 milliún

Ba é costas na stipinn mhíosúla do mhic léinn Úcránacha easáitithe sa chóras oideachais tríú leibhéal ba chúis leis an méadú €5.705 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin den chuid is mó.

Rinne meastachán forlíontach de €5.554 milliún mar aon le haistriú €150, 908 ó chaiteachas reatha ag deireadh na bliana arna soláthar d'arduithe ar chaiteachas ar an bhfotheideal seo.

B.14 Gníomhaireacht Forbartha Ghráinseach Ghormáin

Soláthar sna meastacháin €4.582 milliún; toradh; €4.953 milliún

Bhí an méadú €371,000 i gcomparáid leis an soláthar measta mar gheall ar chostais bhreise dlí agus tuairiscithe neamhphá agus costais ón gcomhaontú pá Building Momentum.

Ceadaíodh meastachán forlíontach de €371,000 milliún chun soláthar a dhéanamh d'arduithe ar chaiteachas ar an bhfotheideal seo.

B.15 Deontais agus seirbhísí ilghnéitheacha

Soláthar sna meastacháin €2.757 milliún; toradh; €3.02 milliún

Ba é an príomhchúis leis an méadú glan €263,000 i gcomparáid leis an soláthar measta ná méadú ar chaiteachas (€1.02m) thar 2 mhír; lena n-áirítear áiteanna breise leighis in ollscoileanna i dTuaisceart Éireann agus tionscadal nua tógála digiteach atá á bhainistiú ag Gníomhaireacht Forbartha Ghráinseach Ghormáin. Cuireadh coigilteas €761,706 i gcoinne na gcoigilteas seo i roinnt míreanna ilghnéitheacha eile faoin bhfo-mhírcheann seo.

Níor tháinig caiteachas breise, ar soláthraíodh meastachán forlíontach de €2.8m ina leith, chun cinn agus rinneadh coigilteas ag deireadh na bliana a ath-leithdháileadh laistigh den Vóta trí aistrithe airgid ag deireadh na bliana.

B.16 Bonneagar tríú leibhéal

Soláthar sna meastacháin €217.932 milliún; olltoradh; €194.517 milliún

Tharla an laghdú €23.415 milliún i gcoibhneas leis an soláthar measta den chuid is mó mar gheall ar ath-leithdháileadh agus athphróifiliú chaiteachas beartaithe 2024 ar chlár an Chiste um Bonneagar Straitéiseach Ardoideachais agus Chiste na dTionscadal Straitéiseach san Earnáil Theicneolaíoch do bhlianta amach anseo mar gheall ar shrianta buiséid ar leibhéal Roinne. Go háirithe, bhí gá sonrach leis an gcoigilteas caipitil sin a aistriú chuig fo-cheannteideal B17 (comhpháirtíocht phríobháideach phoiblí) chun freagairt do bhrúnna cistiúcháin ar an bhfo-cheannteideal sin, lena n-áirítear dliteanais CBL €35.713 a íoc ar Chonradh CPP Beart Ardoideachais 1 agus fanacht laistigh d'imchlúdach caipitil foriomlán na Roinne ag an am céanna. Leithdháileadh €12 milliún, a fuarthas trí mheastachán forlíontach ar choigeartú teicniúil, ar an earnáil ardoideachais chun freastal ar éilimh ar thaighde agus ar threalamh.

B.17 Costais a bhaineann leis an gcomhpháirtíocht phríobháideach phoiblí

Soláthar measta €39 milliún; olltoradh; €74.713 milliún

Ba é an chúis ba mhó a bhí leis an méadú €35.713 milliún i gcomparáid leis an soláthar measta ná ath-leithdháileadh maoinithe caipitil ó fho-mhírcheann B16 (bonneagar tríú leibhéal) chun freagairt do bhrúnna maoinithe ar an bhfo-mhírcheann seo, lena n-áirítear íocaíocht dliteanas CBL €35.713 ar Chonradh PPP Phacáiste 1 HE. Íocadh na dliteanais CBL i mí na Nollag 2024 ach mheas an Roinn go dtiocfadh an dliteanas chun bheith dlite in 2025.

Clár C Taighde, Nuálaíocht agus Eolaíocht

		2024		2023
		Soláthar sna meastacháin	Olltoradh	Olltoradh
		€000	€000	€000
C.1	Riarachán – pá		2,339	2,068
C.2	Riarachán – neamhphá		294	228
C.3	Clár forbartha eolaíochta agus teicneolaíochta			
	<i>Bunmhéid</i>	254,121		
	<i>Géilleadh iarchurtha</i>	6,000		
	<i>Forlíontach</i>	(10,045)		
		250,076	250,076	235,286
C.4	Clár taighde in institiúidí tríú leibhéal			
	<i>Bunmhéid</i>	18,300		
	<i>Géilleadh iarchurtha</i>	1,600		
		19,900	19,932	19,932
C.5	Síntiúis le heagraíochtaí idirnáisiúnta			
	<i>Bunmhéid</i>	7,504		
	<i>Géilleadh iarchurtha</i>	796		
		8,300	9,057	5,531
C.6	Costais dlí agus seirbhísí eile (lena n-áirítear Fóram Eolaíochta Domhanda)	50	6	9
		281,463	281,704	263,054

Éagsúlachtaí suntasacha

Leagtar amach sa mhéid seo a leanas na cúiseanna atá le héagsúlachtaí suntasacha i gcaiteachas cláir neamhriaracháin (+/- 5% agus €100,000).

C.5 Síntiúis le heagraíochtaí idirnáisiúnta

Soláthar sna meastacháin €8.3 milliún; toradh €9.057 milliún

Forálann an fo-mhírcheann seo ballraíocht na hÉireann i Réadlann Eorpach sa Leathsféar Theas agus ba é an méadú €757,000 i gcomparáid leis an soláthar meastacháin ba chúis leis an méadú ar tháillí ballraíochta. Aistríodh virement de €767,730 i gcoigilteas caiteachais chaipitil ó fho-mhírchinn eile ar an Vóta chuig an bhfo-mhírchinn seo chun an méadú seo a éascú.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí i gcabhair

		2024		2023
		Soláthar sna meastacháin	Réadaithe	Réadaithe
		€000	€000	€000
D.1	Ranníocaí aoisliúntais	570	822	798
D.2	Fáltais CSE, CECD agus fáltais eile ón AE	1,637	1,637	—
D.3	Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ar luach saothair seirbhíse poiblí			
	Bunmhéid	70,589		
	Forlíontach	15,000		
		85,589	93,327	84,797
D.4	Ilghnéitheach			
	Bunmhéid	4,950		
	Forlíontach	5,000		
		9,950	12,083	10,349
		97,746	107,869	95,944

Éagsúlachtaí suntasacha

Leagtar amach anseo na cúiseanna leis na héagsúlachtaí suntasacha i leithreasaí i gcabhair (+/- 5% agus €100,000).

D.1 Ranníocaíochtaí aoisliúntais

Soláthar sna meastacháin €570,000; réadaithe €822,000

Tharla an méadú €252,000 i gcomparáid leis an soláthar meastacháin mar gheall ar mhéadú ar líon na foirne agus tionchar na ndámhachtainí pá in 2024.

D.3 Fáltais ó ranníocaíochtaí breise pinsin ar luach saothair seirbhíse poiblí

Soláthar sna meastacháin €70.589 milliún; réadaithe €93.327 milliún

Tharla an méadú €22.738 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin mar gheall ar líon méadaithe foirne agus tionchar na ndámhachtainí pá a eascraíonn as an gComhaontú Pá Ag Dul ó Neart go Neart. Ceadaíodh meastachán forlíontach de €15 milliún don fho-mhírcheann seo chun freastal ar an méadú ar leithreasaí a fuarthas.

D.4 Ilghnéitheach

Soláthar sna meastacháin €4.95 milliún; réadaithe €12.083 milliún

Tháinig an méadú €7.133 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin chun cinn go príomha as airgead breise a fháil ó Ollscoil Bhaile Átha Cliath i leith a ranníocaíochta i leith Chomhpháirtíocht Phoiblí-Phríomh-Chomhpháirtíochta Ghráinseach Ghormáin.

4.2 Fáltais bhreise infíoitha leis an Státchiste

	2024	2023
	€000	€000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	75	309
Maoiniú nár caitheadh a fháil ar ais	1,855	521
Aistrithe chuig an Státchiste	(1,930)	(755)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	—	75

Nóta 5 Foireann agus Luach Saothair

5.1 Líon na bhfostaithe

Coibhéisí lánaimseartha	2024	2023
An Roinn	285	260
Leibhéal treasach ^a	29,285	26,302
Gníomhaireachtaí eile	742	698
Líon na mball foirne ag deireadh bliana	30,312	27,260

Nóta ^a Léiríonn sé seo poist bhunmhaoinithe amháin.

5.2 Pá

Luach saothair fhoireann na Roinne	2024	2023
	€000	€000
Pá	17,499	15,339
Liúntais dleachtanna níos airde, speisialta nó breise	184	90
Liúntais eile	2	1
Ragobair	27	35
ÁSPC an fhostóra	1,669	1,390
Pá iomlán ^a	19,381	16,855

Nóta ^a Léirítear an figiúr iomlán pá faoi Nóta 3 agus tá sé leithdháilte ar fud fho-cheanteidil A1, B1 agus C1.

Luach Saothair Fhoireann na Gníomhaireachta		
	2024	2023
	€000	€000
Pá	60,923	53,287
Liúntais dleachtanna níos airde, speisialta nó breise	368	415
Liúntais eile	77	68
Ragobair	10	4
ÁSPC an fhostóra	5,985	5,194
Pá iomlán	67,363	58,968

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí € 10,000 nó níos mó	Íocaíocht aonair is airde	
			2024	2023
			€	€
Foireann na roinne ^a				
Liúntais dleachtanna níos airde, speisialta nó breise	15	7	29,596	22,309
Liúntais eile	1	—	2,384	916
Ragobair	10	—	7,507	14,971
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	3	2	12,597	—
 Foireann gníomhaireachta ^b				
Liúntais dleachtanna níos airde, speisialta nó breise	44	19	25,334	46,699
Liúntais eile	96	—	1,216	1,167
Ragobair	6	—	3,464	2,038
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	17	5	26,068	47,762

Nóta ^a Baineann sonraí na liúntas agus na n-íocaíochtaí ragoibre sa tábla seo le foireann na Roinne amháin.

Nóta ^b Baineann sonraí liúntais agus íocaíochtaí ragoibre sa tábla seo le baill foirne atá fostaithe ag gníomhaireachtaí a fhagheann maoiniú ón Roinn seo.

5.4 bandaí pá fostaithe na Roinne

Líon na bhfostaithe de chuid na Roinne a sochair iomlána fostaithe (lena n-áirítear bunphá, liúntais, ragobair; gan ÁSPC fostóra, costais phinsin fostóra a áireamh) don bhliain airgeadais thit idir €20,000 agus €59,999 agus laistigh de gach banda de €10,000 ó €60,000 aníos mar seo a leanas.

Bandaí pá (€)		Líon fostaithe	
Ó	Chuig	2024	2023
20,000	59,999	150	149
60,000	69,999	45	23
70,000	79,999	22	25
80,000	89,999	21	18
90,000	99,999	14	12
100,000	109,999	11	15
110,000	119,999	9	4
120,000	129,999	2	2
130,000	139,999	2	—
140,000	149,999	1	—
150,000	159,999	—	1
160,000	169,999	1	1
170,000	179,999	1	2
180,000	189,999	2	—
190,000	229,999	—	—
230,000	239,999	1	—
240,000	249,999	—	—
250,000	259,999	—	—
260,000	269,999	—	—
270,000	279,999	—	1

5.5 Socruithe eile luach saothair

Rinneadh beirt státseirbhíseach ar scor a bhí ag fáil pinsean státseirbhíse a athfhruiliú ar bhonn táille ar chostas iomlán €4,000. Bhí na híocaíochtaí a rinneadh ag teacht le prionsabail an Achta um Sheirbhís Phoiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012.

Áirítear sa chuntas seo caiteachas €17,809 i leith oifigigh amháin atá ag fónamh lasmuigh den Roinn ar feadh cuid de 2024 agus a d’foc an Roinn a thuarastail.

Ní chuimsíonn an cuntas seo caiteachas i leith ceathrar oifigeach a bhí ag fónamh lasmuigh den Roinn ar feadh cuid nó ar feadh 2024 i Ranna Rialtais eile agus nár aisghabh an Roinn a dtuarastail.

5.6 Ró-íocaíochtaí párolla

amhail an 31 Nollaig	Líon na bhfaighteoirí	2024 €	2023 €
Ró-íocaíochtaí	20	45,498	44,474
Pleananna téarnaimh i bhfeidhm	3	7,451	2,055

Note ^a Rinneadh figiúr na ró-íocaíochtaí a foilsíodh in 2023 a ardú €1,213 tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar na Ró-íocaíochtaí Párolla in 2024.

Aistríodh trí phlean aisghabhála ró-íocaíochta, i leith trí dhaoine, ar luach de €2,068, ar aghaidh chuig an Roinn le linn 2024.

5.7 Téarnamh/Iomarcaíocht

Ní raibh aon íocaíochtaí scaoilte/iomarcaíochta ann in 2024.

5.8 Luach saothair agus sochair an Oifigh Chuntasaíochta

Seo a leanas luach saothair agus sochair incháinithe an Oifigh Chuntasaíochta don bhliain airgeadais.

	2024 €000	2023 €000
Colm O'Reardon (ón 9 Meán Fómhair 2023)	237	55
Jim Breslin (go dtí an 8 Meán Fómhair 2023)		
Bunphá	—	161
Scaoilíocaíocht	—	114
	<u>237</u>	<u>330</u>

Ní áirítear luach na sochar scoir thuas. Tá Colm O'Reardon ina bhall de Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí do sheirbhísigh phoiblí a ceapadh tar éis an 1 Eanáir 2013. Ní théann a theidlíocht ar shochair phinsin thar théarmaí caighdeánacha na scéime sin.

Nóta 6 Ilghnéitheach

6.1 Cúiteamh agus costais dhlíthiúla

Íocaíochtaí/costais íoctha ag an Roinn

B'ionann na costais dlí iomlána a thabhaigh an Roinn in 2024 agus €154,986.

Níor sháraigh an cúiteamh agus na costais dlí a íocadh le linn 2024 i leith cásanna ina raibh nó ina raibh an Roinn páirteach €50,000 agus tá sé sin san áireamh san fhigiúr iomlán thuas.

Costais charnacha cásanna críochnaithe – costais íoctha ag an Roinn.

Níor sháraigh costais charnacha na gcásanna dlí críochnaithe a d'íoc an Roinn in 2024 €50,000.

Íocaíochtaí arna ndéanamh ag Oifig Phríomh-Aturnae an Stáit

Le linn na tréimhse, níor íoc Oifig Phríomh-Aturnae an Stáit (CSSO) aon chostais/táillí dlí maidir le cásanna dlí a bhain leis an Roinn.

6.2 Calaois agus calaois amhrasta

Níor aithníodh aon chásanna calaoise Roinne, calaois amhrasta nó neamhrialtachta amhrasta in 2024 ná 2023.

6.3 Díscríobhanna

Níor eascair aon scríobhanna as in 2024 ná in 2023.

6.4 Costais eadrána agus idir-réitigh

Níor tháinig aon chostais eadrána ná comhréitigh chun cinn in 2024 ná in 2023.

6.5 Maoiniú ón AE

Admhálacha ó Chiste Sóisialta na hEorpa (CSE) 2024

Tá sonraí faoi mhaoiniú AE a fuarthas le linn 2024 chuig leithreasáí i gcabhair sa tábla thíos.

	2024	2023
	€000	€000
Catagóir maoinithe AE		
D2.1 CSE íoctha	1,423	—
D2.1 CSE neamh-íoctha	214	—
	1,637	—

Ní raibh aon fháltais ón gClár um Infhostaitheacht, Cuimsiú agus Foghlaim (PEIL) 2014-2020, ar clár é atá comh-mhaoinithe ag an CSE, toisc gur fháltais 97% den leithdháileadh bunaidh roimhe sin. Déanfar an fuilleach a dháileadh nuair a bheidh dúnadh foirmiúil an chláir i gcrích.

D'fhormheas an Coimisiún Eorpach agus an Rialtas clár comh-mhaoinithe CSE+ do 2021-2027, Fostaíocht, Cuimsiú, Scileanna agus Oiliúint (EIST) i ráithe 4 2022. Le linn 2024, d'fhormheas Coiste Faireacháin EIST na pleananna cur chun feidhme don chéad tráinse gníomhartha a chuir ar chumas tosú ar dháileadh fáltais réamh-mhaoinithe, lena n-áirítear €1.637m don Roinn seo.

Forbhreathnú ar Chlár CSE um Infhostaitheacht, Cuimsiú agus Foghlaim 2014-2020: an seasamh ag deireadh na bliana 2024

	CSE	Tionscnamh Fostaíochta don Aos Óg (YEI)	Imoibriú AE	Iomlán
	€000	€000	€000	€000
Leithdháileadh 2014-2020	484,516	68,145	141,604	694,265
Admhálacha suas go deireadh 2023	484,516	68,145	16,081	568,742
Fáltais 2024				
Admhálacha réamh-mhaoinithe bliantúla				
Admhálacha iarratais ar íocaíocht eatramhach	—	—	127,444	127,444
Iarmhéid i leith 2018-2023	—	—	(2,832)	(2,832)
Admhálacha iomlána in 2024	—	—	124,612	124,612
Admhálacha suas go deireadh 2024	484,516	68,145	140,693	693,354
Mar % de leithdháileadh 2014-2020	100%	100%	99.36%	99.87%

Forbhreathnú ar Chlár Fostaíochta, Cuimsithe, Scileanna agus Oiliúna CSE+ 2021-2027: an seasamh ag deireadh na bliana 2024

	CSE+ €000
Leithdháileadh 2021-2027	508,380
Admhálacha suas go deireadh 2023	12,710
Fáltais 2024	
Admhálacha réamh-mhaoinithe	—
Iarratais ar íocaíocht	15,197
Iarmhéid i leith 2021-2023	(2,542)
Admhálacha iomlána in 2024	12,655
Admhálacha suas go deireadh 2024	25,365
Mar % de leithdháileadh 2021-2027	5%

6.6 Maoiniú AE a dhíriú chuig comhlachtaí atá faoi choimirce na Roinne

Chomh maith le maoiniú deontas ón Vóta, léirítear thíos cúnamh díreach AE do chomhlachtaí faoi choimirce na Roinne.

	2024	2023
	€000	€000
Comhlacht faoi choimirce		
Údarás Ard-Oideachais	16,230	19,450
An Chomhairle um Thaighde in Éirinn	240	4,110
Léargas	33,617	22,895
Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann	390	18
SOLAS	30	32
	50,507	46,505

Comhlacht faoi choimirce

Údarás Ard-Oideachais
An Chomhairle um Thaighde in Éirinn
Léargas

Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann

SOLAS

Cuspóir an mhaoinithe

Cur chun cinn agus riaradh an chláir Erasmus+. HERA agus an Clár Dorothy.

Erasmus+, ESC, LNTD, táillí bainistíochta agus maoiniú tionscadal.

Is é QQI an pointe teagmhála náisiúnta do NARIC agus EUROPASS agus dá bhrí sin faigheann sé maoiniú as a ranníocaíocht lena thionscnaimh.

Gníomhaireacht AE CEDEFOP.

6.7 Ús ar íocaíocht dhéanach

	2024	2023
	€000	€000
Glan-ús iomlán íochta	1	5